

Рецензія
на освітньо-наукову програму «Дошкільна освіта»
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
за спеціальністю 012 Дошкільна освіта
галузі знань 01 Освіта/ Педагогіка
(нова редакція)

Рецензована освітньо-наукова програма розроблена на підставі Закону України «Про вищу освіту», Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінетів міністрів України від 23.03.2016 р. № 261. Програма відображає основні компоненти та етапи підготовки конкурентоспроможного фахівця в галузі дошкільної освіти відповідно до Стандарту вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, ступінь доктора філософії, галузь знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальність 012 Дошкільна освіта (затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 20.07.2022 р. № 647).

Головною метою освітньо-наукової програми є забезпечення сучасної освітньо-наукової підготовки дослідників з галузі знань 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 012 Дошкільна освіта із глибинним науковим, аналітичним, дослідницьким, організаторським потенціалом задля успішної професійної самореалізації щодо здійснення наукових проєктів.

Особливістю програми є її спрямованість на здійснення освітньо-наукового процесу на принципах студентоцентрованого, особистісно орієнтованого навчання, компетентнісного, системно-інтегративного підходів із застосуванням інноваційних, інтерактивних та інформаційних технологій на платформі дистанційного навчання «Moodle» у цифровому університетському кампусі, організації комунікації на платформі Google Meet, ZOOM тощо.

Освітньо-наукова програма передбачає можливість використання елементів неформальної освіти в процесі вивчення окремих модулів дисциплін на освітніх онлайн-платформах та під час участі в наукових конференціях, конгресах, вебінарах, майстер-класах тощо.

В освітньо-науковій програмі програмні компетентності та результати навчання узгоджені зі Стандартом вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, ступінь доктора філософії, галузь знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальність 012 Дошкільна освіта.

Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми виражена і розкриває змістові аспекти підготовки майбутніх докторів філософії. На схвальну оцінку заслуговує співвідношення обсягів обов'язкової та вибіркової складових. У рецензованій програмі обов'язкова частина становить 42 кредити, з них: дисципліни, спрямовані на формування спеціальних (фахових, предметних) компетентностей – 30 кредитів; практики (науково-викладацька, дослідницька) – 12 кредитів. Вибіркова частина складає 18 кредитів.

Представлені в програмі матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-наукової програми й матриця забезпечення результатів навчання відповідним компонентам освітньо-наукової програми, узгоджені між собою і заслуговують на позитивну оцінку.

Позитивно оцінюючи зміст та структурно-логічну схему ОНП, рекомендуємо звернути увагу на розширення наукової складової програми, зокрема в контексті атестації здобувачів третього рівня вищої освіти.

Таким чином, аналіз освітньо-наукової програми третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 012 Дошкільна освіта дає підстави рекомендувати її до використання у підготовці здобувачів даного освітньо-наукового рівня вищої освіти.

Рецензент

Завідувач кафедри дошкільної педагогіки,
психології та фахових методик

Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії

доктор педагогічних наук, професор

Лариса ЗДАНЕВИЧ

Підпис Л. В. Зданевич засвідчую

Начальник відділу кадрів ХГПА

Валентина БАРАНОВСЬКА

РЕЦЕНЗІЯ

**на освітньо-наукову програму «Дошкільна освіта»
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти**

Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність: 012 Дошкільна освіта

Ступінь вищої освіти: Доктор філософії

(нова редакція)

Наше ознайомлення і глибокий аналіз представленого рукопису освітньо-наукової програми дає підстави стверджувати, що цей документ є нормативним орієнтиром підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (галузь знань: 01 Освіта; спеціальність 012 Дошкільна освіта; Освітня кваліфікація: доктор філософії з дошкільної освіти). Програма розрахована на термін 4 роки й передбачає 60 кредитів ЄКТС і розроблена відповідно до Стандарту вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, ступінь доктора філософії, галузь знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальність 012 Дошкільна освіта (затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 20.07.2022 р. № 647)

Освітньо-наукова програма грамотно структурована. Робочою групою розробників програми чітко виокремлені її обов'язкові складники, а саме: обґрунтування оновлення програми, її мета, характеристика, нормативний зміст підготовки здобувачів, перелік компонентів програми, ресурсне забезпечення реалізації програми, структурно-логічна схема програми, наукова складова, форма атестації здобувачів, вибіркова частина програми тощо. Змістові аспекти програми представлено у переліку компонентів та структурно-логічні схемі освітньо-наукової програми.

Представлений рукопис освітньо-наукової програми репрезентується розробниками як нова редакція, оскільки складена з урахуванням вимог чинних нормативно-правових документів, відповідає сучасним вітчизняним та європейським тенденціям підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. В ній враховані компетентнісний вимір сучасної освіти, її

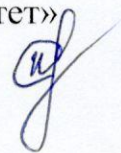
практико-зорієнтований характер, вимоги Національної рамки кваліфікацій, прогнозованість результатів, спрямованість на підвищення якості освіти.

Особливо слід відзначити профіль програми. У ньому виокремлено загальну інформацію і визначено базові компетентності, що мають бути сформовані у здобувача впродовж навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти. Важливим компонентом профілю програми є опис сфери працевлаштування та подальшого навчання випускників, де зазначено установи та заклади, підпорядковані МОН України; заклади вищої освіти різних типів і форм власності; наукові, науково-педагогічні установи; посади та їх подальше вивіщення.

На позитивну оцінку заслуговують представлені в програмі матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми та матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми, що унеможлиблюють, з одного боку, можливість з'ясувати доцільність цієї програми, з іншого – адекватно оцінити якість підготовки здобувачів освітньо-наукового рівня освіти.

Отже, аналіз рукопису освітньо-наукової програми для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, галузі знань 01 Освіта, спеціальності 012 Дошкільна освіта, кваліфікації доктор філософії з дошкільної освіти дає підстави рекомендувати її до використання як регламентаційний документ у підготовці здобувачів освітньо-наукового рівня вищої освіти.

Завідувач кафедри дошкільної освіти,
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»
доктор педагогічних наук, професор

С. М. Курінна

Підпис доктора педагогічних наук, професора, завідувачки кафедри дошкільної освіти ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

С. М. Курінної засвідчую

Начальник відділу кадрів

Є.С. Сілін

Відгук
на освітньо-наукову програму підготовки
здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
освітнього ступеня «доктор філософії»
галузі знань 01 Освіта
спеціальності 012 Дошкільна освіта
(нова редакція)

Сучасне суспільство диктує запити на фахівців, здатних не лише виконувати професійні обов'язки, але й створювати, обґрунтовувати, апробувати та імплементувати інноваційні освітні технології. У царині науки питомою є вага досліджень з інвестицією у майбутнє. Власне, дошкільна освіта визначає орієнтири, які слугують векторами подальшого розвитку особистості зокрема і суспільства у цілому. Забезпечення освітньо-наукової підготовки фахівців з дошкільної освіти, здатних продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у професійній діяльності, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, слугує важливим чинником освітньо-наукової програми (далі – ОНП) підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (галузь знань: 01 Освіта, спеціальність 012 Дошкільна освіта; Освітня кваліфікація; доктор філософії з дошкільної освіти). Обсяг ОНП, її структура відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Освітні компоненти програми логічно взаємопов'язані, структуровані, спрямовані на досягнення заявлених цілей та результатів навчання і надають змогу здобувачеві освіти отримати соціальні навички та набути необхідної практичної підготовки. Аналіз ОНП та навчального плану дозволяє стверджувати, що зміст ОНП має чітку структуру, освітні компоненти підпорядковані логіці навчання, структурно логічна схема ОНП відображає взаємопов'язаність та послідовність її компонентів. Програма розрахована на 4 роки й передбачає 60 кредитів ECTS, з яких 42 кредити – це дисципліни, спрямовані на формування спеціальних компетентностей; 12 кредитів – практика та 18 кредитів – вибіркова частина. Зміст ОНП розроблений відповідно до Стандарту вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, ступінь доктора філософії, галузь знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальність 012 Дошкільна освіта

(затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 20.07.2022 р. № 647) та відповідає предметній області заявленої для неї спеціальності через забезпечення результатів навчання.

Аналіз ресурсного забезпечення реалізації освітньо-наукової програми дозволяє відзначити передбачення широкої участі фахівців, які відповідають напряму програми, що підсилює синергетичний зв'язок теоретичної та практичної підготовки. Цінною для практики дошкільної освіти є пропозиція проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників, що може розцінюватися як вияв дуальної освіти, оскільки співкерівниками можуть бути практики дошкільної освіти, які мають науковий ступінь (вчене звання). Такий підхід сприятиме відповідності дисертаційного дослідження реальним потребам практики дошкільної освіти. Важливим компонентом профілю програми є опис сфери працевлаштування випускників, де зазначено заклади освіти, наукові та науково-дослідні установи; державні та неурядові організації, установи та підприємства, орієнтовані на викладацьку, дослідницьку, експертну діяльність, підвищення кваліфікації.

Представлені матриця відповідності програмових компетентностей компонентам освітньої програми й матриця забезпечення результатів навчання відповідним компонентам освітньої програми узгоджені між собою і заслуговують на позитивну оцінку.

Отже, аналіз освітньо-наукової програми «Дошкільна освіта» для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, галузі знань 01 Освіта, спеціальності 012 Дошкільна освіта, кваліфікації доктор філософії з дошкільної освіти дає підстави рекомендувати її до використання як нормативний документ підготовки здобувачів освітньо-наукового рівня вищої освіти.

Рецензент:

доктор педагогічних наук, доцент,
завідувач лабораторії дошкільної освіти і виховання –
керівник Центру раннього розвитку дитини та дошкільної освіти
Інституту проблем виховання НАПН України

Ольга РЕЙПОЛЬСЬКА

ВЛАСНОРУЧНИЙ ПІДПИС
СТВЕРДЖУЮ
Зав. відділу кадрів
Інституту проблем виховання НАПН України

Ольга Рейпольської

Відгук
на освітньо-наукову програму «Дошкільна освіта»
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
за спеціальністю 012 Дошкільна освіта
галузі знань 01 Освіта/ Педагогіка
(нова редакція)

Освітньо-наукова програма розроблена на підставі Закону України «Про вищу освіту», Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінетів міністрів України від 23.03.2016 р. №261. Програма відображає основні компоненти та етапи підготовки конкурентоспроможного фахівця в галузі дошкільної освіти відповідно до Стандарту вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня, ступінь доктора філософії, галузь знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальність 012 Дошкільна освіта (затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 20.07.2022 р. № 647).

Метою освітньо-наукової програми є забезпечення сучасної освітньо-наукової підготовки дослідників з галузі знань 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 012 Дошкільна освіта із глибинним науковим, аналітичним, дослідницьким, організаторським потенціалом задля успішної професійної самореалізації під час здійснення наукових проєктів.

Програма спрямована на здійснення освітньо-наукового процесу на принципах студентоцентрованого, особистісно орієнтованого навчання, компетентнісного, системно-інтегративного підходів із застосуванням інноваційних, інтерактивних та інформаційних технологій на платформі дистанційного навчання «Moodle» у цифровому університетському кампусі, організації комунікації на платформі Google Meet, ZOOM тощо.

Освітньо-наукова програма передбачає можливість використання елементів неформальної освіти під час вивчення окремих модулів дисциплін на освітніх онлайн-платформах та під час участі в наукових конференціях, конгресах, вебінарах, майстер-класах тощо.

Пропоновані освітні компоненти носять практичний характер, спрямовані на використання дослідницьких методів і формують здатності до аналізу та оцінювання актуальних проблем дошкільної освіти, упровадження інновацій в освітню діяльність закладів дошкільної освіти та інших інституцій дошкільного дитинства; здійснення науково-педагогічної діяльності у вищій освіті; володіння системою знань про психолого-педагогічні засади та технології викладання у вищій школі тощо.

Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми виважена і розкриває змістові аспекти підготовки майбутніх докторів філософії. На схвальну оцінку заслуговує співвідношення обсягів обов'язкової та вибіркової складових. У рецензованій програмі обов'язкова частина становить 42 кредити, з них: дисципліни, спрямовані на формування спеціальних (фахових, предметних) компетентностей – 30 кредитів; практики (науково-викладацька, дослідницька) – 12 кредитів. Вибіркова частина складає 18 кредитів.

Представлені в програмі матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-наукової програми й матриця забезпечення результатів навчання відповідним компонентам освітньо-наукової програми, узгоджені між собою і заслуговують на позитивну оцінку.

Аналіз освітньо-наукової програми третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 012 Дошкільна освіта дає підстави рекомендувати її до використання у підготовці здобувачів освітньо-наукового рівня вищої освіти.

Завідувач кафедри педагогіки і психології дошкільної освіти педагогічного факультету Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова професор, доктор педагогічних наук

Галина ЦВЕТКОВА
и ЗАВІДУЮ: зав.канцелярією
НПУ ім. М.П. Драгоманова
Підпис
« 08 » 20 22р.